

Llibre d'Actes

Book of Abstracts

VI Jornada ACCID i APC

Noves tendències en Comptabilitat i Control

Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme

Maig, juny i juliol 2020

ACCID

Associació
Catalana de
Comptabilitat i
Direcció

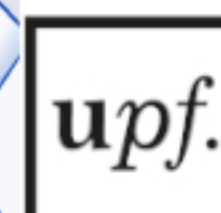
APC

Agrupació de
Professors de
Comptabilitat i
Control

TecnoCampus
Escola Superior
de Ciències Socials
i de l'Empresa

Centre adscrit a la

Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

Llibre d'actes

VI Jornada ACCID i APC
Noves tendències en Comptabilitat i Control

ACCID

Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme

Maig, juny i juliol de 2020

Llibre Actes. VI Jornada ACCID i APC. Noves tendències en
Comptabilitat i Control

1a Edició © 2020 OmniaScience (Omnia Publisher SL), Terrassa, Barcelona
www.omniascience.com

DOI: <https://doi.org/10.3926/accid20>

ISBN: 978-84-122028-5-4

Disseny de coberta: OmniaScience

Presentació

La Jornada ACCID, com el propi Congrés són des de fa anys l'esdeveniment de referència del nostre col·lectiu i dels nostres associats, en el que tenim l'oportunitat de compartir experiències, amb l'objectiu de ser un punt de trobada de professionals i acadèmics.

Al mes de juny com cada dos anys, teníem previst organitzar la Jornada ACCID. Enguany la seu escollida era la del soci protector Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme. Per la situació generada per la Covid-19 es va prendre la decisió de substituir l'edició presencial de la VI Jornada prevista pel 5 de juny, per un format virtual.

Aquest format va suposar redissenyar el seu programa inicial per poder incloure 9 webinars a través de la plataforma digital proporcionada per l'entitat coorganitzadora, la Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme, amb 6 webinars professionals i 3 webinars acadèmics, durant els mesos de maig, juny i juliol, amb la participació de més d'una trentena de ponents.

Els webinars professionals han inclòs conferències sobre les TICs, la comptabilitat pública, sostenibilitat, responsabilitat social, informació no financera, entre d'altres. A més, ha acollit la trobada de l'Agrupació de Professorat de Comptabilitat i Control de l'ACCID (APC).

Donades les circumstàncies, la VI Jornada ACCID Virtual ha estat tot un repte, ja que des de l'ACCID encara no havien explorat l'àmbit on-line per desenvolupar les nostres activitats, però el resultat ha estat molt satisfactori i ens ha permès créixer i crear nous lligams.

Daniel Faura
President de l'ACCID

Comitè Organitzador

Antoni Abad	CECOT
Helena Benito	Universitat de Girona
Josep Bisbe	ESADE Business School
Xavier Cardona	Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya
Dolors Celma	Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme
Jordi Conca	Fundació Universitària del Bages
Albert Fernández	IESE Business School
José Luis Galipienso	Auren Consultors
Martí García	Comissió Comptabilitat Conjunta CEC-ACCID
Francesc Gómez	Associació de Professorat de Comptabilitat i Control ACCID, UAB
José Antonio González	Deloitte
Estefano Llonch	Mazars Auditors
Agustí Mañosa	GFS Auditores Asociados
Jordi Martí	Associació de Comptables del Principat d'Andorra
Lourdes Melero	Associació Professional de Tècnics Tributaris de Catalunya i Balears
Maurici Olivé	Col·legi d'Economistes de Catalunya
Ester Oliveras	Universitat Pompeu Fabra
Xavier Osés	Agrupació de Professorat de Comptabilitat i Control-Comissió Comptabilitat-Fiscalitat ACCID
Xavier Palos	Fundació Roca i Galès
Lluís Prims	Col·legi d'Economistes de Catalunya
Elena Puerto	EAE Business School
Carlos Puig de Travé	Col·legi d'Economistes de Catalunya
Montserrat Ramírez	Caixa d'Enginyers
Ramon Saladrigues	Universitat de Lleida

Pilar Soldevila	UPF-Barcelona School of Management
Ramon Soldevila	Universitat Abat Oliba CEU
Xavier Subirats	Col·legi d'Economistes de Catalunya
Filo Tió	Asociación Profesional de Expertos Contables y Tributarios de España
Glòria Torres	Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció
Irene Trullàs	OmniaScience
Maribel Vicente	Associació Professional de Tècnics Tributaris de Catalunya i Balears

Comitè Científic

Fina Alemany	UPF-Barcelona School of Management
Josep M. Argilés	Universitat de Barcelona
Núria Arimany	Universitat de Vic
Llorenç Bagur	UPF-Barcelona School of Management
Ramon Bastida	Universitat Internacional de Catalunya
Andrei Boar	UPF-Barcelona School of Management
Pere Brachfield	EAE Business School
Màrian Buil	ESCSE-Fundació Tecnocampus Mataró-Maresme -UPF
Fernando Campa	Universitat Rovira i Virgili
Jordi Carens	EADA Business School
Montserrat Casanovas	Col·legi d'Economistes de Catalunya
Jordi Conca	Fundació Universitària del Bages
Patricia Crespo	Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme
Natalia Cugueró	IESE Business School
Albert Fernández	IESE Business School
Francesc Gómez	Facultat d'Economia i Empresa UAB Campus Sabadell
Iolanda Montegut	Universitat de Lleida
Ester Oliveras	Universitat Pompeu Fabra
Xavier Osés	Agrupació de Professorat de Comptabilitat i Control ACCID-UB
Josep Patau	Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme
Dolors Plana	Universitat Oberta de Catalunya
Diego Prior	Universitat Autònoma de Barcelona
Joaquim Rabaseda	Agrupació de Professorat de Comptabilitat i Control ACCID
Enric Rello	Universitat Abat Oliba CEU
Mercè Roca	ESCI
Gonzalo Rodríguez	IQS School of Management
Josep M. Rosanas	IESE Business School

Xavi Sabi	Universitat de Lleida
Manel Salas	Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya
M. Victòria Sánchez	Universitat Rovira i Virgili
Ramon Soldevila	Universitat Abat Oliba CEU
Anna Tena	Universitat de Lleida
Anna Vendrell	Universitat de Lleida
Carme Viladecans	Universitat de Vic
Volker Zeng	International Controller Verein

Comitè Executiu

Oriol Amat	Vicepresident 1r d'ACCID
Patricia Crespo	Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme
Daniel Faura	President d'ACCID
Francesc Gómez	President de l'Agrupació de Professorat de Comptabilitat i Control de l'ACCID
Josep Patau	Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme
Ana Quesada	Coordinadora d'ACCID
Josep M. Raya	Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme
Xavier Subirats	Vicepresident 3r d'ACCID
Montse Vilalta	Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme

Índex

Webinar Maig 2020	15
Experiències del confinament en la docència universitària en comptabilitat a Catalunya	16
Webinars Juny 2020	19
Preguntes freqüents per a una intel·ligència artificial ètica	20
El futur de la professió comptable en un nou escenari digital	21
Impacto de la COVID-19 en la contratación pública	22
El marc europeu de finançament sostenible: Un cas pràctic	23
La triple cuenta de resultados en el 2020 y la profesión contable	24
Webinars Juliol 2020	25
Green controlling: Una guía para la integración exitosa de los objetivos ecológicos en la planificación y el control corporativos	26
Workshops Docència i Recerca I	27
Impacto de la IFRS 16, arrendamientos operativos, en los estados financieros: Revisión de la literatura y planificación posterior de la investigación	28
Anàlisi bibliomètrica del comerç online d'aliments (E-grocery)	30
Caracterizando la rentabilidad de bodegas españolas, la transición hacia un mayor tamaño de las empresas familiares	32
Anàlisi bibliomètrica sobre els procediments d'insolvència i concursos de creditors	33
Impactes de la pandèmia en la valoració immobiliària. Una aproximació al sector residencial de Barcelona i la seva regió metropolitana	35

Workshops Docència i Recerca II	37
Factors de resiliència de la cadena de subministrament durant la crisi de la COVID-19	38
Les organitzacions empresarials com a éssers vius	40
El món de l'aigua i la seva innovació: Anàlisi bibliomètrica	42
Las relaciones entre los objetivos de desarrollo sostenible en la literatura	44
Sistemes de gestió ambiental i tractament de residus: Anàlisi bibliomètrica	46
Ponents	48

**SESSIONS PRESENTADES A LA
VI JORNADA ACCID I APC**

WEBINAR MAIG 2020

Experiències del confinament en la docència universitària en comptabilitat a Catalunya

Presentador: Daniel Faura (President de l'ACCID)

Moderador: Francesc Gómez (President de l'Agrupació de Professorat de Comptabilitat i Control de l'ACCID (APC) i professor de la Facultat d'Economia i Empresa de la UAB Campus Sabadell)

A la sessió varen participar diversos membres de diferents institucions acadèmiques, per parlar arran de la situació que estem vivint per la COVID-19, sobre les novetats a què s'ha de fer front a la docència. Les universitats i escoles de negoci han hagut d'adaptar el seu format de docència, aplicar noves metodologies, confeccionar nous models d'exàmens, adaptar les assignatures de comptabilitat i els exàmens finals, i fins i tot plantejar l'avaluació a partir d'exàmens on-line davant la nova situació de confinament. Una nova normalitat que ha vingut per quedar-se.

Adaptació al nou format de docència

Xavier Osés

Professor de Comptabilitat a la Facultat d'Economia i Empresa, Departament d'Empresa a la Universitat de Barcelona.

Docència i metodologies docents en temps de confinament

Pilar García

Professora a la Universitat Pompeu Fabra, Centre d'Estudis Financers (CEF) i UDIMA.

Models d'examen per avaluació en confinament:

- Test individual amb Teams i test multipregunta amb qüestionari Moodle

Núria Arimany

Professora de Comptabilitat i Finances del Departament d'Economia i Empresa, Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya.

- Exàmens pràctics amb preguntes obertes qüestionari Moodle

Carme Viladecans

Professora de Comptabilitat i Finances del Departament d'Economia i Empresa, Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya.

Estratègies d'adaptació de les assignatures de comptabilitat al nou context de docència no presencial

Helena Benito

Professora de Comptabilitat a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales, Departament d'Empresa, a la Universitat de Girona.

L'adaptació dels exàmens finals en confinament

Dolors Plana

Professora de l'àrea de Comptabilitat dels Estudis d'Economia i Empresa de la Universitat Oberta de Catalunya.

Com plantejar avaluació a partir d'exàmens on-line: exàmens pràctics individuals amb MS Teams

Gonzalo Rodríguez

Coordinador del Màster en Gestió Patrimonial i Financera. Professor IQS School of Management.

Què ha vingut per quedar-se d'aquesta docència de shock?

Carme Rovira

Responsable de l'àrea de SQAI (Serveis per a la Qualitat, Aprenentatge i Innovació) de la Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme.

WEBINARS JUNE 2020

Preguntes freqüents per a una intel·ligència artificial ètica

Karma Peiró

Periodista especialista en Tecnologies de la Informació i la Comunicació, Premi Dona Tic Divulgació 2019, i autora de l'informe presentat per l'APDCAT, on analitza i mostra casos pràctics de com s'estan utilitzant els algorismes per prendre decisions a casa nostra.

Presentador i moderador: Daniel Faura (President de l'ACCID).

Abstract

La intervenció es va donar en el context sobre com s'està aplicant la IA al món, exemples d'on s'han introduït els algorismes de decisió automatitzada en el sector de les finances, banca, empreses i negocis. Però també en l'àmbit judicial, salut i educació. Per últim, es varen destacar els aspectes ètics més importants a tenir en compte en aquests moments que la IA –sense ser una tecnologia nova– s'està començant a aplicar en més sectors i àmbits.

El futur de la professió comptable en un nou escenari digital

Àngels Fitó

Vicerectora de Competitivitat i Ocupabilitat de la Universitat Oberta de Catalunya, economista i doctora en Ciències econòmiques i empresarials, comptabilitat i auditoria per la Universitat de Barcelona.

Presentador i moderador: Martí Garcia (Economista i president de la Comissió de Comptabilitat (Comissió conjunta CEC-ACCID)).

Abstract

La nova corrent de canvi tecnològic, accelerada pels esdeveniments recents, transformen la professió comptable cap a nous horitzons on la supervivència de la professió passa per la integració planificada d'aquestes oportunitats tecnològiques i el desenvolupament de noves competències. En relació amb les tecnologies, la intel·ligència artificial i el big data amplien l'abast de l'actuació. Pel que fa a les noves competències, aquestes dibuixen nous perfils professionals.

Impacto de la COVID-19 en la contratación pública

Mª Concepción Campos

Doctora en Dret i Secretaria d'Administració Local, codirectora de la Xarxa Localis, Acadèmica corresponent de la Reial Acadèmia de Jurisprudència i Legislació d'Espanya.

Presentadora i moderadora: Aurora Corral (Presidenta del Consell de Col·legis SITAL de Catalunya).

Abstract

La difícil situació generada per la crisi sanitària de la Covid-19 i la consegüent declaració de l'estat d'alarma ha obligat a les entitats del sector públic a gestionar en circumstàncies adverses, i, en particular, amb especial incidència en l'àmbit de la contractació pública. Publicitat, lliure concurrència, igualtat de licitadors... principis bàsics de la contractació pública que han cedit enfront de les excepcionals circumstàncies i la situació de les quals es varen analitzar en aquest webinar.

El recurs, correcte o incorrecte, a la contractació d'emergència, la suspensió dels contractes d'impossible execució, la represa i les indemnitzacions, l'impacte en el pla anual de contractació, i la necessitat de recórrer a la contractació pública com a eina estratègica per a sortir de la crisi econòmica que s'aveïna, varen ser només alguns dels temes que s'analitzaren, des d'una perspectiva pràctica i amb un enfocament de futur.

El marc europeu de finançament sostenible. Un cas pràctic

Patricia Reverter

Sòcia KPMG

Iñaki Irisarri

Responsable Sostenibilitat del Grup Caixa d'Enginyers

Presentador i moderador: Xavier Cardona (Gerent del Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya i membre de la Junta ACCID).

Abstract

La Unió Europea està treballant en l'elaboració de noves normes per finançar les inversions sostenibles des del punt de vista mediambiental. L'objectiu és redirigir els fluxos de capital cap a inversions sostenibles. Garantir un creixement sostenible i integrador forma part dels esforços de la UE per aconseguir els seus objectius en matèria de clima i energia en consonància amb l'Acord de París sobre el canvi climàtic i l'Agenda 2030 pel desenvolupament sostenible de les Nacions Unides. Cada vegada més empreses i entitats de forma obligatòria o voluntària reporten aquesta informació a través de memòries de sostenibilitat o l'estat d'informació no financera (EINF). La divulgació d'aquesta informació contribueix a mesurar, supervisar i gestionar el rendiment de les empreses i el seu impacte en la societat. En aquesta sessió es va tractar el marc europeu de finançament sostenible i com aplica aquests conceptes en la gestió d'una entitat financera.

La triple cuenta de resultados en el 2020 y la profesión contable

Laura Pujol

Experta en sostenibilitat. Des de 2005 treballa, col·labora, recerca i escriu sobre reporting no-financer.

Presentador i moderador: Xavier Subirats (Economista, consultor en Govern Corporatiu i Reporting, vicepresident tercer de l'ACCID i soci d'AMSEL Assessors).

Abstract

El triple compte de resultats de les empreses del segle XXI és la proposta amb què John Elkington, l'any 1997, va impulsar el *reporting* no-financer. Malgrat l'avenç en la normalització de la publicació d'informes de sostenibilitat i/o d'informes integrats per part de les empreses, els estàndards per a l'elaboració d'aquesta comptabilitat encara estan en la infantesa. La contínua evolució de les propostes metodològiques més acceptades i el sorgiment de noves ho demostra. La professió comptable és clau en els processos de desenvolupament dels estàndards per generar informació econòmica relacionada amb la sostenibilitat, per tal de facilitar als usuaris el diagnòstic i la presa de decisions.

En aquesta sessió es va realitzar un repàs de les fites que han marcat el desenvolupament del reporting no-financer, per arribar a la part que interpel·la la professió comptable a participar més dels processos de desenvolupament d'aquests estàndards.

WEBINARS JULIOL 2020

Green controlling. Una guía para la integración exitosa de los objetivos ecológicos en la planificación y el control corporativos

Mag. Claudia Maron

Responsable de Govern, Datev eG, Alemanya, Membre de la Junta d'ICV (International Controlling Association).

Presentador i moderador: Xavier Subirats (Economista, consultor en Reporting i Govern Corporatiu Soci d'AMSEL Assessors, vicepresident tercer de l'ACCID, membre d'ICV).

Introductor: Axel Ehberger (Consultor en Control de Gestió, membre d'ICV i del Círculo Controller de l'AHK, professor de Control de Gestió en Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme).

Abstract

Temes que es varen considerar:

- La UE s'esforça per convertir-se en el primer continent amb clima neutre per al 2050.
- La importància de la sostenibilitat continua augmentant per a la gestió i el control de les empreses.
- Tenir èxit amb Green Controlling (xarxa per a practicants).
- Beneficiar-se dels coneixements dels experts sobre eines i mètodes de reporting ecològics provats.
- Facilitar l'aplicació de la normativa verda, com ho il·lustren nombrosos casos d'empresa.

WORKSHOPS DOCÈNCIA I RECERCA I

Presentador i moderador: Francesc Gómez

(President de l'Agrupació de Professorat de
Comptabilitat i Control de l'ACCID (APC))

Impacto de la IFRS 16, arrendamientos operativos, en los estados financieros: Revisión de la literatura y planificación posterior de la investigación

Gabriel Navarrete

Universitat Internacional de Catalunya

Abstract

En este artículo se realiza una revisión sistemática de la literatura sobre el impacto de la aplicación de la IFRS 16, arrendamientos operativos, en los estados financieros de las compañías que se acojan a ella. Se tiene por objetivo analizar el estado del arte, identificar ramas para futuras líneas de investigación y poder definir una agenda de investigación futura. Sobre este tema se han escrito numerosos artículos debido a la importancia y al cambio que supone en las empresas la aplicación de la IFRS 16. A pesar de ello, los estudios están enfocados a un sector en un mercado determinado, como por ejemplo aerolíneas chinas. Por lo tanto, quedan numerosas opciones en cuanto al estudio de esta. Desde analizar un sector en un país concreto, hasta analizar distintos sectores y compararlos entre ellos, incluso realizar una comparativa entre países y determinar el grado de afectación y ver qué factores determinantes puede haber en ello.

Por otro lado, dejando de lado los efectos económicos, también existe la posibilidad que cambie la toma de decisiones en los empresarios a la hora de adquirir una nueva inversión, ya que el arrendamiento operativo no reflejaba en los estados financieros, sino en la memoria, las obligaciones futuras de pago. Por todo lo anterior, a partir de los supuestos explicados anteriormente, se han definido unas

preguntas sobre la investigación para cada una de ellas. Estas identifican unas posibles líneas de investigación futuras.

Keywords: IFRS 16, operating leases, financial ratios.

Anàlisi bibliomètrica del comerç online d'aliments (E-grocery)

Núria Arimany

Universitat de Vic - UCC

Adrià Tuneu

Universitat de Vic - UCC

Elisenda Tarrats

Universitat de Vic - UCC

Abstract

Objecte: Revisió de la literatura acadèmica existent en referència a la compra d'alimentació en línia en el període 2016-2020 per presentar la situació actual de la producció científica d'aquest camp.

Metodologia: La metodologia utilitzada és la pròpia d'una anàlisi bibliomètrica de la literatura acadèmica, recollida en la base de dades *Scopus*, en referència a e-grocery en el període 2016-2020. Per valorar quins són els autors que tracten aquest tema, les publicacions més citades, els països més implicats, les tendències i els resultats actuals de la compra en línia d'alimentació.

Aportacions i resultats: En fer la revisió bibliomètrica en referència al comerç on-line d'aliments, e-grocery, s'ha posat en relleu que és un camp de creixent interès i que amb la irrupció tecnològica actualment es viuen grans canvis en el sector de l'alimentació. Canvis que afectaran el futur més immediat amb els nous paradigmes socials.

Limitacions: Una limitació de l'estudi és que solament s'ha utilitzat la base de dades *Scopus*, com a base de dades de referència.

Una altra limitació fa referència al període temporal, que podria ser un període temporal més ampli per a contemplar publicacions científiques d'aquesta tipologia.

Implicacions pràctiques: La compra d'aliments on-line, es va implantant per la majoria de grans distribuïdores i comerços d'aliments, per tal de mantenir la competitivitat desitjada, ja que la tecnologia i les noves tipologies socials faciliten aquests tipus de compra en línia.

Valor afegit: La revisió bibliomètrica reflecteix en l'àmbit acadèmic la situació de l'e-grocery i els canvis que s'estan produint, per posar en relleu la innovació actual i futura d'aquest sector de comerç d'aliments, subjecte a grans canvis per a la supervivència de les organitzacions empresarials.

Keywords: Online grocery, bibliometric analysis, food ecommerce, food eCommerce, on-line food.

Codis JEL: L81; L66; M10.

Caracterizando la rentabilidad de bodegas españolas, la transición hacia un mayor tamaño de las empresas familiares

José L. Gallizo

Universitat de Lleida

Jordi Moreno

Universitat de Lleida

Abstract

El sector vinícola español es uno de los principales productores y vendedores a nivel internacional, sin embargo, las rentabilidades obtenidas por sus bodegas distan de las de otros países y además hay notables diferencias entre ellas. Este estudio pretende identificar aquellos factores que explican unos mayores niveles de rentabilidad, tanto para el conjunto del sector como de un modo específico para las empresas familiares. Para ello se analiza un conjunto de datos de panel correspondientes a 505 bodegas españolas durante el período 2014-2018 mediante un modelo de efectos aleatorios. Los resultados, además de mostrar el efecto positivo de la gestión familiar, confirman la importancia de factores relacionados tanto con la dimensión, como con la eficiencia y gestión de la bodega. Así, la concesión de mayor crédito comercial o un mayor ciclo de almacenamiento del producto son factores que contribuyen a mejorar la rentabilidad al aumentar la calidad y trabajar con mayores márgenes.

Anàlisi bibliomètrica sobre els procediments d'insolvència i concursos de creditors

Jordi Rizo

Universitat de Vic - UCC

Núria Arimany

Universitat de Vic - UCC

Abstract

Objecte: L'objecte del treball és presentar un estudi bibliomètric en referència als procediments d'insolvència i concursos de creditors.

Disseny/metodologia: Estudi exploratori amb les publicacions i procedings sobre els procediments d'insolvència i els concursos de creditors, utilitzant la base de dades *Scopus* per valorar què recull la literatura en les àrees de coneixement de Ciències Socials i Business en el període 1988-2019.

Aportacions i resultats: Els resultats de l'estudi exploratori identifiquen problemàtiques jurídiques derivades de l'efectivitat de la Llei Concursal aprovada amb retard en l'ordenament jurídic. En l'àmbit econòmic es posa en relleu que poques empreses sobreviuen als concursos de creditors, es liquiden i no tenen continuïtat després de presentar-ne un.

Valor afegit: Donar a conèixer els resultats de les diferents publicacions acadèmiques sobre concursos de creditors, per reflexionar sobre la continuïtat de les empreses després d'aquest procés mercantil.

Keywords: Insolvency proceeding, bankruptcy, business failure, Chapter eleven, going concern, concurs de creditors.

Codis JEL: M41 Comptabilitat.

Impactes de la pandèmia en la valoració immobiliària. Una aproximació al sector residencial de Barcelona i la seva regió metropolitana

Joan Carles Amaro

Universitat de Vic - UCC

Núria Arimany

Universitat de Vic - UCC

Abstract

Objecte: En aquest treball es posa en evidència la potencial afectació de la COVID-19 en els preus de venda de l'habitatge. Cal tenir present que la COVID-19 directa i indirectament pot generar canvis significatius en molts dels factors que determinen demanda i oferta d'habitatge. A causa d'aquest impacte sobre el mercat immobiliari residencial, és d'esperar que, l'activitat en primer lloc i els preus de venda a continuació, es vegin afectats. D'altra banda, l'heterogeneïtat del residencial, que es compon per diversos submercats amb preus i característiques diferents, més la situació d'excepcionalitat de la pandèmia, posa en dubte la idoneïtat dels mètodes tradicionals de determinació de preus de mercat i obre la porta a noves tendències en la valoració immobiliària amb aspectes conductuals.

Aportacions i Resultats: L'aplicació d'aquest estudi pretén posar en relleu els efectes en la valoració immobiliària de la COVID-19. El canvi de paradigma i excepcionalitat del moment per promotors, clients i Administració Pública obliga a replantejar els actors del sector

immobiliari en el futur immediat (i potser també a llarg termini). En un sector tan ampli i divers com és l'immobiliari, s'analitza el mercat residencial, que ja per si mateix és força heterogeni i inclou submercats amb drivers de valor diferenciats.

Després de fer una relació de l'estat de l'art pel que fa a les principals variables demogràfiques, econòmiques, de territori i de producte directament relacionades amb el preu de l'habitatge, l'estudi estableix els efectes previsibles de la pandèmia sobre el valor de mercat dels pisos, fent èmfasi en l'afectació del submercat residencial. Per últim, es posa en relleu, el caràcter sovint irracional del comprador amb preus inversemblants, que contempla el factor de comportament per poder explicar determinades valoracions (Behavioural Finance); i s'estudia la conveniència de fomentar l'habitatge social, ja que aquesta tipologia d'oferta residencial representa un percentatge elevat i compleix la funció social d'afavorir l'accés a l'habitatge, plantejant un negoci immobiliari comercialment de menys risc, per ser més atractiu davant la COVID-19.

Valor afegit: Aprendre quin potencial efecte tindrà la crisi de la pandèmia en la valoració d'immobles i especialment en la valoració d'habitatges per tal d'intuir les noves tendències del sector, arran de la crisi de la COVID-19.

Metodologia: La metodologia és exploratòria i presenta dos casos concrets de valoració en la part empírica: un referit als preus mitjans de l'habitatge a Barcelona ciutat i un altre referit als preus mitjans de la Regió Metropolitana de Barcelona. Aquests exemples serviran per mostrar les variables que incideixen en els preus i la seva potencial incidència en el mercat residencial a causa de la COVID-19.

Keywords: Real Estate, Covid-19, Housing, Price, Rent, Determined residential price.

WORKSHOPS DOCÈNCIA I RECERCA II

Presentadora i moderadora: Dolors Plana

Professora de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

Factors de resiliència de la cadena de subministrament durant la crisi de la COVID-19

Oriol Amat

Universitat Pompeu Fabra - BSM

Oriol Montanyà

Universitat Pompeu Fabra - BSM

Núria Arimany

Universitat de Vic - UCC

Abstract

Objecte: Durant la pandèmia mundial de la Covid-19 s'ha produït una alteració molt significativa en la demanda de béns de primera necessitat, provocat pel canvi en les necessitats de consum de la població davant d'una crisi sanitària i econòmica de gran magnitud. En aquest context, les Cadenes de Subministrament han estat sotmeses a un nivell de tensió tan elevat que ha fet aflorar els seus diferents graus de resiliència implícita. Mentre la cadena agroalimentària ha pogut aguantar l'investida i garantir el proveïment de productes essencials, el sector de material sanitari ha protagonitzat una de les grans fallides d'aquest període, trencant els estocs de productes tan necessaris com mascaretes, guants o gels desinfectants.

Aportacions i Resultats: En aquest article s'analitzen tres factors que incideixen directament en la capacitat que té la Supply Chain de donar resposta efectiva en situacions d'excepcionalitat: la consciència empresarial orientada al client, els models de distribució basats en la

proximitat i les pràctiques de col·laboració entre els actors que conformen la cadena de valor.

Valor afegit: Aprofitar un moment històric molt rellevant per extreure'n aprenentatges pel que fa a la resiliència de la Cadena de Subministrament, que poden servir per apuntar quins són els models de referència a seguir en el futur.

Metodologia: La metodologia emprada es basa en una revisió bibliogràfica de publicacions especialitzades en logística i Cadena de Subministrament, així com l'estudi exploratori de casos concrets.

Keywords: Cadena de Subministrament, Covid-19, Logística, Proximitat, Col·laboració, Client, Resiliència.

Les organitzacions empresarials com a éssers vius

Oriol Amat

Universitat Pompeu Fabra - BSM

Lluís Balagué

Universitat de Vic - UCC

Núria Arimany

Universitat de Vic - UCC

Abstract

Objecte: L'objectiu del treball és evidenciar que les organitzacions són éssers vius i en conseqüència tenen les seves etapes biogràfiques, es veuen sotmeses a factors externs que les fan susceptibles d'emmalaltir i també de sanar, viuen processos de creixement, de desenvolupament i crisis. L'única diferència insalvable en la comparació amb l'ésser humà és que les organitzacions no necessàriament han de morir. Aquesta premissa constitueix la base des de la qual es desenvolupa el Model Orgànic.

Aportacions i Resultats: L'aplicació del Model Orgànic a les organitzacions contraposa els enfocaments mecanicistes i supera els sistèmics pel fet d'incloure la interacció de totes les forces essencials que componen una organització: la seva pròpia cultura i identitat, persones, processos i recursos.

Valor afegit: Valorar que una organització empresarial és un ésser viu permet comptar amb una sèrie de qualitats humanes i no només un conjunt d'actius, passius i resultats. Una organització amb consciència i valors genera beneficis socials, culturals o

mediambientals, més enllà dels seus propis resultats econòmics i interactua amb l'entorn aportant un valor afegit.

Metodologia: La metodologia és exploratòria i consisteix en una cerca bibliogràfica sobre les empreses com organismes vius, amb diferents indicadors del sector empresarial, en sintonia amb l'assignació i gestió dels recursos, la millora de processos, el bon clima de l'organització, l'adequada formació i equilibrada rotació dels treballadors, per gaudir de més esperança de vida, amb transparència dels seus indicadors financers, no financers, socials, ètics i emocionals de l'organització.

Keywords: Model orgànic, organització viva, ètica empresarial, lideratge orgànic, intel·ligència espiritual, economia humanista.

El món de l'aigua i la seva innovació: Anàlisi bibliomètrica

Núria Arimany

Universitat de Vic - UCC

Pol Curós

Universitat de Vic - UCC

Abstract

Objecte: Anàlisi de la literatura acadèmica en el període 2011-2020 referida al sector de l'aigua, amb especial referència a la seva innovació, destacant els autors de referència i els resultats més rellevants per valorar les àrees d'interès. Es pretén evidenciar la innovació en el sector de l'aigua a través de la literatura acadèmica internacional.

Disseny/metodologia: Estudi exploratori mitjançant una anàlisi bibliomètrica de la literatura científica disponible a la base de dades *Scopus*, sobre el sector de l'aigua i la seva innovació, en el període 2011-2020. Amb recomptes directes d'elements bibliogràfics específics (autors, països, evolució, tendències i resultats) que permeten identificar una taula resum del més destacat de l'estudi i avalar les conclusions que es presenten.

Aportacions i resultats: Relació entre el món de l'aigua i la innovació, com a temàtica analitzada per diferents autors de referència en un entorn d'irrupció tecnològica i més sensibilitat per aquest recurs escàs que dona vida als humans i al planeta.

Limitacions: S'ha seleccionat la base de dades *Scopus*, com a base de dades de referència, de manera que, una limitació de l'estudi és no

haver utilitzat altres bases de dades. D'altra banda, una potencial limitació és el curt període temporal analitzat, tot i que, recull les publicacions científiques dels últims deu anys incloses a la base de dades *Scopus*, que en molts casos són publicacions també contemplades a la base de dades Web of Science.

Implicacions pràctiques: La innovació en el món de l'aigua és una necessitat, per fer front als grans reptes actuals que es presenten en aquest sector, derivats del canvi climàtic, la irrupció tecnològica, l'equilibri entre costos i energia, i, la reutilització de l'aigua, entre d'altres que es posen en evidència en aquesta publicació.

Implicacions socials: Disposar d'aigua és una necessitat per persones, organitzacions i ecosistemes, de manera que, conèixer bé el món de l'aigua i la seva innovació, mitjançant les publicacions acadèmiques de referència recollides els últims deu anys, a la base de dades *Scopus*, dona una informació valuosa per a la societat i pel nostre planeta.

Valor afegit: Aquesta publicació pretén posar en evidència l'estreta relació entre el sector de l'aigua i la innovació constant, per evidenciar els reptes actuals davant aquest recurs escàs, necessari per a les persones, les organitzacions i pel medi ambient; per a la supervivència individual i col·lectiva.

Keywords: Innovació, sector de l'aigua, anàlisi bibliomètrica, revisió de la literatura.

Codis JEL: Q25, M41, O32.

Las relaciones entre los objetivos de desarrollo sostenible en la literatura

Andrei Boar

UPF - Barcelona Business School - Universitat Internacional de Catalunya

Abstract

Objeto: El objetivo de este artículo es establecer las relaciones que existen entre los Objetivos de Desarrollo Sostenible a través de un análisis de la literatura, identificando algunos de los múltiples gaps que encontramos actualmente. Asimismo, se identifican las herramientas necesarias para la creación de futuros modelos que se puedan aplicar a prácticamente cualquier sector de actividad.

Diseño/metodología: Se han revisado un total de 285 artículos que contenían las palabras clave ODS, sinergias, correlaciones o interacciones. A partir de una lectura de títulos y abstracts, se han seleccionado aquellas publicaciones que específicamente tratan los modelos entre los ODS, formados por un total de 20 artículos que se analizan de forma descriptiva y de síntesis.

Aportaciones y resultados: Existen multitud de gaps en la literatura en esta temática, aunque sea de interés creciente. Las principales relaciones señaladas por la literatura son que el crecimiento económico (ODS 8) puede ayudar a conseguir la erradicación de la pobreza (ODS 1), pero tiene un impacto negativo en los ODS medioambientales; que el uso de energías renovables (ODS 7) afecta positivamente en prácticamente todos los demás ODS; y, que la educación sostenible (ODS 4) tiene un impacto positivo en ODS como el consumo y la producción sostenibles (ODS 12).

Implicaciones prácticas: Permite conocer los modelos de relaciones entre los diferentes ODS y, además, proporciona las herramientas necesarias para encontrar futuros modelos.

Valor añadido: Permite conocer los modelos existentes de relaciones entre los ODS que hay en la literatura.

Palabras clave: Objetivos Desarrollo Sostenible, modelos, sinergias, trade-off.

Códigos JEL: Q56.

Sistemes de gestió ambiental i tractament de residus: Anàlisi bibliomètrica

Núria Arimany

Universitat de Vic - UCC

Anna Cabrera

Universitat de Vic - UCC

Abstract

Objecte: Anàlisi de la literatura de caràcter científic en el període 2016-2020 referida als Sistemes de Gestió Ambiental, i especialment al tractament de residus, destacant els autors de referència i els resultats més rellevants per valorar les àrees consolidades i emergents en aquesta especialitat de coneixement.

Disseny/metodologia: Estudi exploratori mitjançant una anàlisi bibliomètrica de la literatura científica disponible a la base de dades *Scopus*, sobre els Sistemes de Gestió Ambiental i el tractament de residus en el període 2016-2020. Els recomptes directes d'elements bibliogràfics específics (autors, països, evolució, tendències i resultats) permeten identificar una taula resum del més destacat de l'estudi per avalar les conclusions que es presenten.

Aportacions i resultats: Relació entre els Sistemes de Gestió Ambiental i el tractament de residus, com a temàtica analitzada per diferents autors de referència en un entorn d'irrupció tecnològica i més sensibilitat pel medi ambient i el planeta.

Limitacions: S'ha seleccionat la base de dades *Scopus*, com a base de dades de referència, de manera que, una limitació de l'estudi és no haver utilitzat altres bases de dades. D'altra banda, una potencial

limitació és el període temporal analitzat, tot i que, recull les publicacions científiques dels últims cinc anys incloses a *Scopus* i que en molts casos també es contemplen a la base de dades *Web of Science*.

Implicacions pràctiques: El Sistema de Gestió Ambiental, es va implantant a diferents organitzacions per mantenir la seva competitivitat i en aquestes situacions, el tractament dels residus és important, especialment en referència als residus nocius i a la promoció de matèries primeres renovables i sostenibles.

Valor afegit: Aquesta publicació pretén posar en evidència l'estreta relació que uneix els Sistemes de Gestió Ambientals amb el tractament de residus, per posar en relleu les alternatives de millora continua respecte al medi ambient i la supervivència individual i col·lectiva de les organitzacions.

Keywords: Environmental Management System, waste, ISO 14001, anàlisi bibliomètrica.

Codis JEL: N01, Q51, Q53.

Ponents

Amaro, Joan Carles	<u>35</u>
Amat, Oriol	<u>38, 40</u>
Arimany, Núria	<u>17, 30, 33, 35,</u> <u>38, 40, 42, 46</u>
Balaguer, Lluís	<u>40</u>
Benito, Helena	<u>17</u>
Boar, Andrei	<u>44</u>
Cabrera, Anna	<u>46</u>
Campos, M ^a Concepción	<u>22</u>
Curós, Pol	<u>42</u>
Fitó, Àngels	<u>21</u>
Gallizo, Jose L.	<u>32</u>
García, Pilar	<u>16</u>
Irisarri, Iñaki	<u>23</u>
Maron, Mag. Claudia	<u>26</u>
Montanyà, Oriol	<u>38</u>
Moreno, Jordi	<u>32</u>
Navarrete, Gabriel	<u>28</u>
Osés, Xavier	<u>16</u>
Peiró, Karma	<u>20</u>
Plana, Dolors	<u>17</u>

Pujol, Laura	<u>24</u>
Reverter, Patricia	<u>23</u>
Rizo, Jordi	<u>33</u>
Rodríguez, Gonzalo	<u>18</u>
Rovira, Carme	<u>18</u>
Tarrats, Elisenda	<u>30</u>
Tuneu, Adrià	<u>30</u>
Viladecans, Carme	<u>17</u>

 Col·legi d'Economistes
de Catalunya
*Al servei dels professionals
de l'economia i de l'empresa*

Col·legi
de Censors Jurats
de Comptes
de Catalunya

=
EL CØL·L3G1

 **Generalitat
de Catalunya**

 **Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

 **Ajuntament de
Barcelona**

**CONSELL DE COL·LEGIS
DE SECRETARIS, INTERVENTORS I
TRESORERS D'ADMINISTRACIÓ
LOCAL DE CATALUNYA**

 **COL·LEGI OFICIAL
DE GESTORS
ADMINISTRATIUS
DE CATALUNYA**

 M A Z A R S

 Wolters Kluwer

 **Caixa
d'Enginyers**

 y u k i

 **Asociación Profesional
de Expertos Contables
y Tributarios de España**

Món Empresarial

 OmniaScience

 upf.
**Barcelona
School of
Management**

cecot

ÒMNIUM
LLENGUA CULTURA PAÍS

 **Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA**

 **ASSOCIACIÓ
COMPTABLES
DEL
PRINCIPAT**

 DATEV

 **WORLD
COMPLIANCE
ASSOCIATION**

 APTTCB
ASSOCIACIÓ PROFESSIONAL DE TÈCNICS
TRIBUTARIS DE CATALUNYA I BALEARS

Deloitte.

ISBN: 978-84-122028-5-4
www.omniascience.com

 OmniaScience

ISBN 978-84-122028-5-4

9 788412 202854 >